

DVOJNÁSOBNÁ DRŽITELKA OCENĚNÍ
NEJLEPŠÍ ČESKÁ DETEKTIVKA

**MICHAELA
KLEVISOVÁ**

**OSTROV
ŠEDÝCH
MNICHŮ**

motto

Ostrov šedých mnichů

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

Michaela Klevisová
Ostrov šedých mnichů – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA a.s.**

**MICHAELA
KLEVISOVÁ**

**OSTROV
ŠEDÝCH
MNICHŮ**

PRAHA 2018

Za cennou pomoc děkuji Simoně Martínkové-Rackové

Prolog

V létě by se nemělo stávat nic zlého.

Vždyť jenom tři, nanejvýš čtyři měsíce v roce může člověk žít opravdu naplno. Je nefér, když mu je zkaží nějaká tragédie.

Pro Larse bylo léto posvátné. Už jako kluk si uvědomoval svoji smrtelnost a strašně se bál, že zemře v některém z těch mála opojných teplých měsíců a všechna ta nádhera už pak nebude pro něj. Dokud mohl, snažil se z letních radostí urvat co nejvíc. Už od podzimu plánoval, čím příjemným příští léto naplní, kam se podívá, co zažije. Na farmě bylo pořád hodně práce, ale to mu nebránilo vymýšlet dovolené, výlety, pikniky a jiné příjmnosti. V době nepřítomnosti ho zastane manželčin kamarád Sjoerd odvedle, alespoň si trochu přivydlá; je to sice magor a asociál, ale zvířata miluje a vždycky dodrží, co slíbí. Lars se snažil vymáčknout maximum i z nejobyčejnějších všedních dnů, které s Gwen trávili doma. Uvědomoval si, jaké má štěstí, že žije na ostrově. Co na tom, že Schiermonnikoog je jenom písčná placka, tenká šlupička v moři, na které není nic než pastviny, pás dun podél pobřeží a několik vesniček? Co na tom, že tu prší o dost častěji než na pevnině a úplné bezvětří nastává tak jednou do měsíce? I na takhle nehostinný ostrov přijíždějí lidé na dovolenou a jsou rádi, že tu můžou strávit týden nebo dva. Zatímco on, Lars, si užívá, kdykoli se mu zachce.

„Teď žijeme svoje vzpomínky,“ říkával, kdykoli Gwen namítala, že si další večeri v dobré restauraci v Leeuwardenu nebo výlet motorovým člunem mohli odpustit anebo ho alespoň odložit na další měsíc; vždyť už zase utrácí do minusu.

Jenže Lars to viděl jinak. Když mu slaný vítr cuchal vlasy a kormidlo motorového člunu hladce klouzalo pod rukama, bylo mu srdečně jedno, že za benzin nebo oběd zaplatí úroky. Když se nad tím zamyslel, výlet mu připadal o to opojnější, že ho podnikal navzdory tomu, že na něj nemá. Vlastně přechytračil osud. „Teď si užíváme a splácet budeme až potom,“ připomínal Gwen. „Tak se prostě bav. Jak můžeš vědět, myslím s jistotou vědět, že na to splácení vůbec dojde? Co když jednoho z nás za pár dnů přejede autobus? Nic není jistý, Gwen, ani to, že se dneska všichni tři v pořádku vrátíme domů.“

Při takových rozhovorech se mračila; nelíbilo se jí, když naznačoval, že by se něco mohlo stát Eli – že i jejich dcera je smrtelná. Vyčítala Larsovi, že je „tragéd“, a vadilo jí, že nevěří v hezkou budoucnost.

Kdyby tušil, že se bojí oprávněně, naplánoval by společných výletů na dluh mnohem, mnohem víc.

Stalo se to na vrcholku léta; v jednom z těch mála dní, kdy se vítr úplně utiší a moře zmodrá a převaluje se pomalu a líně jako tuleň na písčíně.

Měli zrovna nemocnou kobyly a Lars čekal na veterináře, ale přemluvil Gwen, aby zbytečně neseděla doma a vzala Eli na pláž. „Využijte počasí,“ řekl. Později by si za ta slova nejraději vyrval jazyk.

Celé odpoledne kmital okolo kobyly, ale když se Gwen s Eli nevrátily do soumraku, znervózněl. Zvedl se vítr, ale byl teplý a mírný jako někde na jihu. Lars volal Gwen už pětkrát, možná šestkrát, ale nehlásila se. Samo o sobě to vlastně ani znepokojující nebylo; často si na noc přepnula přístroj na tichý režim a zapomněla ho tak celý den. Nejspíš se cestou domů stavily u známých, napadlo Larse, a tak pár lidí obvolal, ale nikdo Gwen s Eli neviděl.

Vytácel Gwenino číslo znovu a znovu. Konečně – to už bylo nebe tmavomodré a stromy a střechy stájí zčernaly – ně-

kdo hovor přijal, ale místo Gwenina hlasu se ozvalo funění, šramot a po chvíli přiškrcené: „Haló?“

„Eli!“ Ani nevěděl, že jejich bezmála čtyřletá dcera ví, jak zvednout telefon. Ale nevěděl o ní vlastně skoro nic. Většinu času trávila s matkou. „Kde jste? Dej mi mámu.“

Vzlykání.

„Proč brečíš? Kde je máma?“

Vzlykání. Panika. Bezmoc.

„Kde je máma, Eli?“

„Máma... leží.“

„Kde leží? Co se stalo? Proboha, Eli, mluv, mluv!“ Strachy se mu udělalo špatně. Uvědomil si, že jeho jedinou spojnicí s Gwen, která možná potřebuje rychlou pomoc, je dítě, které může kdykoli – ať už schválně, nebo nedopatřením – zavěsit a znovu se neohlásit. Jemu pak nezbude než prohledat čtyřiaadvacetikilometrovou pláž, každý důlek v nekonečných dunách. Přinutil se promluvit klidněji: „Honem, Eli. Pověz mi, co dělá maminka.“

„Nehýbá se.“

Hlavně nepanikařit. Nepanikařit. „Kde jste?“

„Na... dunách.“

„Kde na dunách? U restaurace? Rozhlídni se, Eli. Vidiš restauraci? Vidiš světlýlka, Eli?“

A znovu pláč. „N-ne-vi-dím...“

Takže jsou samy někde daleko. Už skoro potmě. Představil si je v jednom z těch mnoha dolíků mezi trsy trávy šustící ve větru – nehybnou Gwen a vyděšenou Eli – a bezmocí se mu chtělo řvát. Gwen obvykle ani nenapadlo zůstat na úseku hlídaném pobřežní hlídkou. Neměla ráda davy, a tak jezdila s Eli na kole až na nejodlehlejší cíp ostrova u přírodní rezervace. Před mateřskou provázela po rezervaci skupinky turistů a i teď tam občas chodila vypomáhat, takže znala každý kout a nepřipadalo jí, že se má čeho bát.

„Vždyť jsem tam s ní,“ namítala, když Lars nesouhlasil

s tím, že bere dceru na nehlídanou pláž. „Nespouštím ji z očí a brouzdáme se jen na mělčině. Co by se mohlo stát?“

A vida, nakonec měl pravdu tragéd. Něco se stalo. Anebo Gwen jenom usnula?

„Je tam ještě někdo?“ zeptal se, i když odpověď tušil.

„Ne.“

„Zkusilas mámu probudit?“

„Zkusila.“

„A ona se neprobudila?“

„Ne.“ A pak: „Chci domů! Chcidomůchcidomůchcidomů!“

Víc se od Eli nedozví. Na řeči není čas. Musí je najít – rychle. „Broučku, neplač. Drž si ten telefon u ouška a počkej u mámy,“ přikázal dceři. „Nemačkej na telefonu žádné čudlíky. Jen ho drž. Za chvíli se ti zase ozvu. A přijedu pro vás. Platí?“

Popotahování. „Pla-tí.“

Z pevné linky zavolal na policii a pak popadl silnou baterku, vyšel z domu a sedl do auta. Kromě té chvílky, kdy mluvil s policistkou, se snažil pořád komunikovat s Eli, aby nezavěsila nebo neudělala nějakou hloupost.

Rozhodl se, že pojede po cyklostezce podél dun směrem k přírodní rezervaci a bude doufat, že někde zahlédne Gwenino kolo. Sice jsou všechna kola na ostrově skoro stejná, ale teď už jich venku moc stát nebude a Gwenino snadno pozná podle barevného košíku na nosiči.

Když vyjížděl ze statku, přímo před koly vozu mu přes cestu přeběhla liška; prudce zabrzdil a mobil mu spadl na podlahu. Se zaklením se sklonil a potmě šmátral mezi pedály, dokud přístroj nenahmatal.

„Jsi tam, broučku?“ řekl do mobilu.

Nic. Spojení se přerušilo.

Zkusil Eli znovu volat, ale bylo obsazeno. Když se hovor přerušil, možná naslepo mačkala tlačítka na přístroji a dovolala se někomu jinému.

Žaludek se mu zhoupł šíleným strachem. Šlápl na plyn, a když se dalo auto do pohybu, trochu se uklidnil už jen tím, že jedná. Najde Gwenino kolo a pak stačí jenom nahlas křičet, přesvědčoval se. Eli ho uslyší a odpoví mu. Gwen se nejspíš udělalo špatně... možná má úžeh... Mohla třeba upadnout do bezvědomí, protože odpoledne přebrala sluníčka a málo pila? Stává se to?

Bydleli s Gwen ve vesničce Kooiplaats, která se skládala jen z několika statků, shluklých těsně k sobě, a výletní hospody. Za domy se rozprostíraly pastviny a ještě dál začínala rezervace: poměrně velký neobydlený kus ostrova. Na prašné cestě k pobřeží Lars nikoho nepotkal. Před autem uskakovali do tmy králíci, z trávy blýskla očima další liška. Nezpomalil, jen strhl volant ke straně a vůz se zakymácel na výmolech. Okolo teď byla pustina porostlá rakytníkem, kterou po několika kilometrech vystřídaly dřevěné ohradníky. Tato část přírodní rezervace sloužila jako obří pastvina pro ovce a stádo koní, kteří se volně proháněli po několika kilometrech čtverečních divočiny. Lars minul značku zákazu vjezdu a řítit se dál. Vpředu už se proti nebi černaly kopečky dun.

Někde tady by mohlo být Gwenino kolo.

A opravdu ho brzy zahlédl; opuštěné černé kolo s červeno-bílým líkovým košíkem, opřené o zábradlí u jedné z cest k pláži.

Uvnitř se chvěl strachy, ale když vystoupil z auta a vdechl hebký vzduch provoněný trávou a solí, zcela nepatřičně mu blesklo hlavou, že je nádherný večer. Rám Gwenina kola se leskl ve světle měsíce, z pastvin se zvedala stříbřitá mlha, z trávy se ozývali cvrčci a za dunami hučelo moře. Vytáhl z kapsy baterku a zamířil tím směrem.

„Eli,“ zavolal ze všech sil. „Eli, jsi tu někde?“

Když mu dcera zdálky odpověděla, zalila ho naděje. Všechno se vysvětlí. V takovýhle krásný večer se přece nemůže stát nic zlého.

Na vrcholku nejvyšší duny se objevila Eli v bílých plážových šatičkách. Hlasitě plakala. O chvíli později našel Gwen; ležela na boku v závětrném dolíku zády k němu a na volání nereagovala. Když k ní seběhl, otočil ji k sobě a posvítíl jí do tváře baterkou, pochopil, že je zbytečné snažit se jí nahmatat tep.

Takhle jí ten příběh táta vyprávěl; když ho slyšela poprvé, bylo jí asi dvanáct nebo třináct. Už předtím samozřejmě věděla, že máma umřela na pláži, že ona tam byla s ní a máminu smrt pak vyšetřovala policie, ale případ byl nakonec odložen. Podrobnosti však neznala; to téma bylo v jejich rodině tabu. Pár společných chvil si vybavovala, ale okamžiky na dunách, o kterých táta mluvil, se jí z mysli nějak vygumovaly. Asi šokem, řekl táta, buď ráda, že si nic nepamatuješ. Vlastně jsem o tom s tebou nechtěl nikdy mluvit.

Ale mluvil a nakonec byl nejspíš rád, že ty démony pustil ven. Eli byla víc fascinovaná než otřesená. Jako by to ani nebyla ona, kdo tenkrát seděl v dolíku v dunách vedle matčina nehybného těla. Ačkoli když táta vyprávěl, něco se jí v nitru pohnulo, polechtal ji náznak vzpomínky na bosé nohy v chladnoucím písku, studený večerní vzduch na holých pažích – opálená kůže vypadala v soumraku ještě tmavší – a žaludek sevřený hrůzou. Eli instinktivně věděla, že je to zlé, hodně zlé, ale rozum se vzpíral: máma jenom spí, tvrdě spí, byla hodně unavená a usnula. Až dorazí táta, jistě přijde na způsob, jak ji vzbudit. Když na tu chvíli myslela, vybavily se jí i bílé bavlněné šatičky, které si přetáhla přes kolena, aby jí nebyla taková zima.

Je to opravdu vzpomínka? Nebo jen představa? Druhá varianta jí připadala pravděpodobnější. Vždycky měla bujnovou fantazii.

Ještě několikrát pak přiměla tátu, aby jí o té noci vyprávěl; vlastně se ani moc nevzpíral a pro oba to byla jakási te-

rapie. Eli hltala každé jeho slovo a ukládala si je do paměti. Alespoň konečně ví, jak to bylo.

Až teď, zhruba dva roky poté, co příběh slyšela prvně, ji najednou napadlo, že se všechno mohlo odehrát úplně jinak.

Nemá důkaz, vzpomínku, nic. Jen tátovo slovo.

Kapitola 1

Přítomnost

Všimla si, že v poslední době Lars neutrácí ochotně jako dřív, ale netušila, že jsou na tom tak zle.

Když se Marit Foolenová na sklonku slunného zářijového odpoledne vrátila se třemi německými turistkami z vyjíždky po pláži, Lars na ni čekal ve stájích. Z jeho výrazu hned poznala, že něco není v pořádku. Počkal, až ženy odejdou, a stručně oznámil: „Jsme švorc.“

„Nejsme,“ zažertovala a nevzrušeně odstrojovala koně. „V kapse mám šedesát babek od těch luffáčků. A na zítřek jsou objednané další dvě vyjíždky.“

„Takhle to nemyslím,“ opáčil ponuře Lars. „Jsou věci, který nevíš, Marit.“

Stoupl si do stínu, aby mu neviděla do tváře, a přiznal, že po celou dobu, co jsou spolu, žijou na dluh. Jízárna ani farma nevydělají tolik, kolik spotřebují. Když se seznámili, nechtěl před ní vypadat jako nuzák. Celé to bylo od začátku tak nepravděpodobné; o třináct let mladší holka z města, ke všemu neterž známého televizního reportéra, a on, ovdovělý zemědělec z odlehlého ostrova... Kamarádi ho varovali, že je pro něj moc mladá a bude těžko zvládat péči o nevlastní dceru, ale Lars se tím nedal odradit; prostě ho přitahovala. Chtěl, aby si ho vážila a zažívala s ním hezké věci. Jakmile s ní poprvé navštívil prázdninový domek jejího strýce na nejlukrativnějším místě celého Schiermonnikoogu, okamžitě pochopil, že je zvyklá na jiný standard než většina zdejších ženských. Takže si vzal jeden úvěr, pak druhý, třetí; nebylo to pro něj nic nového, vždyť s Gwen

taky žili na hraně a moc nehleděli na důsledky. Ale vždycky se jim dařilo rodinný rozpočet kočírovat. Až s Marit se to vymklo.

Koupil jí, cokoli chtěla, líp vybavil dům, aby se v něm cítila pohodlně, bral ji na dovolené, které si ve skutečnosti nemohli dovolit. A pravdu jí zatajil.

„Protože kdykoli jsem se zmínil, že mi něco připadá moc drahé, mračila ses,“ vysvětloval. „A mělas takový pohrdavý řeči jako ‚Chudoba páchne. Cti možná netratí, ale páchne.‘ Pamatuješ si to?“

Matně si to vybavovala. Od jisté doby ji deprimoval nedostatek, malost, šetření, obnošenost, kompromisy z nouze.

„Jinými slovy jsi mi celý ty roky lhal,“ konstatovala a mechanickými pohyby hřebelcovala koně. Z horkého, vlhkého zvířecího těla stoupal pach prachu a potu.

Lars zavřel oči. „Nelhal. Prostě jsem jen neříkal, odkud беру peníze. A ty ses mě na to neptala.“

Pravda, neptala. V době, kterou prožila v jedné domácnosti se strýčkem Johanem, si zvykla, že peníze prostě jsou. Muži je získávají, aniž by okolo toho dělali zbytečný povyk. Mají je a rozumně je používají pro blaho své a svých blízkých. Předpokládala, že Lars všechno hradí ze zisků z farmy a jízďárny. Chtěl kasu držet sám, tak ji tedy držel. Když Marit potřebovala peníze, řekla si o ně. A vždycky je dostala, stejně jako kdysi od strýce. Teď tajila dech nad rozsahem té šarády – nad všemi těmi roky, kdy nic nepoznala.

„Jen jsem chtěl, abys byla šťastná,“ řekl Lars.

Ironií bylo, že Marit s ním nikdy doopravdy šťastná nebyla. Jak by mohla, když se za ní neustále plížil duch jeho mrtvé ženy? Některé věci, které mu Gwen připomínaly, odmítl nahradit novými, takže Marit vařila na Gwenině sporáku a pila kávu u Gwenina stolku z tepaného kovu. Nechtěl už další děti; privilegium přivést na svět jeho potomka měla pouze Gwen.

„Nechci, aby existovala další bytost, o kterou se budu ve dne v noci bát,“ tvrdil, ale byla to nejspíš jenom výmluva.

Kdyby Marit tohle všechno věděla v době, kdy se do něj zamilovala, cítila by k němu něco jiného, jednala by jinak?

Nejspíš ne. Bylo jí tenkrát pouhých dvaadvacet, o vlastních dětech ještě vůbec neuvažovala a měla své důvody, proč si vybrala právě tohoto muže a vyměnila městský život za farmaření na odlehlém ostrově.

Jenže nedávno se jí přehouply třicetiny a čím dál častěji se po probuzení sama sebe ptala, jestli pro ni neexistuje ještě jiná cesta, jiná realita. Protože z jednoho života se dá utéct do druhého. To už si vyzkoušela.

„Proč mi to všechno říkáš zrovna dneska?“

„Hrozí nám exekuce.“

Strnula v půli pohybu. Kam půjdu, napadlo ji a vzápětí se podivila, že uvažuje v jednotném čísle, že se sama sebe neptá: „Kam půjdeme?“ Vinu každopádně nesou oba, nemá smysl si nic nalhávat. Marit pomáhala s farmou a provázela turisty na vyjíždkách, takže Lars ušetřil za personál, ale sama se nikdy nepokusila opravdu vydělávat. Její pokusy o podnikání byly v podstatě hrou pro zábavu a spíš peníze požíraly, než vydělávaly. Zatím nic nedotáhla do konce. Nedomnívala se, že je to nutné. Když nedávno přišla s nápadem vyrábět kabelky z lýka zdobené lasturami, Lars poznamenal: „Další monkey business?“

Zasmála se, ale později si na internetu našla, co ten výraz znamená: *Ztráta času, peněz a úsilí*. Přestože na všechny její dosavadní projekty to sedělo, naštvála se. Lars by ji měl sakra podporovat.

Teď si bůhvíproč vybavila sen, který se jí zdál před lety, když spolu začínali chodit. Byl tak živý a podivný, že na něj nejspíš nikdy nezapomene. V tom snu šli s Larsem ruku v ruce po pěší zóně v největší ostrovní vesnici Nes, prohlíželi si výlohy obchodů a Marit byla zamilovaná. Proti nim

krácel její otec. Překvapilo ji, že ho vidí; zemřel, ještě než nastoupila do školy. Došel k ní, podíval se jí do očí a významně pronesl jediné slovo: „Ne.“ Vzápětí se Marit probudila. S jistotou věděla, že otec mluvil o Larsovi; neměla by s tím mužem zůstat. Nějaký čas pak uvažovala, jestli k ní vážně mohl ze záhrobí promluvit táta anebo ji varovalo spíš podvědomí. Jenže před čím? Jistě, Lars je trochu labilní, ale kdo se mu mohl divit po tom, co ho potkalo? Choval se k ní však vždycky laskavě. A jedno měli společné: potřebu vymáčknout ze života co nejvíc radosti. Za každou cenu.

Až dnes ji napadlo, že možná právě před tím posledním ji ten sen varoval.

„... takže jsem ty daně a zdravotní pojištění neplatil,“ vysvětloval teď kajícím tónem Lars. „Když mě hned první rok neupomínali, napadlo mě, že jsem jim třeba nějak vypadl z evidence. Že na mě neprijdou.“

Takže úvěry nejsou všechno? Jak daleko Lars zašel? A vážně se tak nerozumně choval jen proto, aby si ji udržel? Nesnaží se na ni spíš házet vinu za vlastní hloupost a požívačnost? „Proč jsi mi nic neřekl?“

Ticho.

„To ti nedošlo, že jednoho dne budeš muset všechno doplatit?“

Podíval se na ni tak nepřátelsky, až se zachvěla. „Nejsem blbec. Ale máme velký náklady, Marit. Žijeme... však víš jak. Nejsme zvyklí si odpírat. My dva ani Eli. Chci, abyste se obě měly dobře, ale... už to nezvládám. Splátky jsou vysoký. Proto jsem neplatil ty daně a pojistný. Prostě jsem se snažil nějak udržet náš standard... Už ani nevím, kolik jsem si od koho půjčil.“

A přesto byli v červenci v apartmánech na Kapverdách. Jako každý rok. Eli to tam milovala a přání dcery bylo pro Larse rozkazem. Marit uvažovala, z čeho asi Lars pobyt zaplatil, když už musel vědět, že je na tom hodně zle. Zřej-

mě si vzal další půjčku. Do peněz mu neviděla, vždyť nebyli manželé. Nejenže si nepřál další dítě, ale ani o druhém sňatku nechtěl slyšet.

„Takže proto jsi loni prodal člun? Ne proto, že tě přestal bavit?“

Sklopil hlavu. „Jo.“

„A peníze za něj už nemáme?“

Chvilí bylo ticho. „Ty už jsou v háji. Vůbec nemáš představu, jak ty prachy letí... kolik co stojí. Musíme jednat, Marit,“ uzavřel a rozhodil rukama. „Potřebuju do konce měsíce sehnat nejmín patnáct tisíc eur a doplatit dlužný splátky a daně, jinak máme velkej problém. Říkám ti to tak, jak to je.“

Uvažovala, jestli jim pomůžou její lýkové kabelky zdobené lasturami. Nejspíš ne. Zaplatila za webové stránky a koupila materiál, vyrobila několik kabelek, jenže najednou si vůbec nebyla jistá, jestli by se raději neměla pustit do něčeho jiného. Kolik kabelek může denně prodat? Proč by je vůbec měl někdo kupovat? Má Larsovi přiznat, že ani tenhle projekt nejspíš není ten pravý? Jímala ji únava při pouhé představě všech činností, do kterých by se ještě musela pustit, aby jí z nápadu začaly plynout peníze. V hloubi duše věděla, že se na podnikání nehodí; nemá potřebné odhodlání, vůli a pracovitost, jenže co jiného by měla dělat? Nic neumí, v ničem se neosvědčila, nemá žádný talent. Nikdy pořádně nepracovala. Nemá nic, jen neodbytný pocit, že jí život zůstává něco dlužný.

„Vnímáš mě vůbec?“ zeptal se Lars a zamračil se.

„Vnímám.“ Vzdechla. „Měls o tom se mnou mluvit dřív. Nemuseli jsme přece jezdit každý rok na jih. A já nemusela zvát na oslavu svejch třicetin polovinu ostrova... Ty lidi jsou mi volný, proboha! Jsou to tvoji přátelé, ne moji. Nikdy mě doopravdy nevzali mezi sebe. Nemuseli jsme za ně utrácet.“

„Chtěl jsem, aby ses měla dobře,“ zopakoval zarytě.

Vysvětluje takhle svoji situaci i přátelům? Bral si úvěry, protože jeho partnerka je moc náročná a on ji nechtěl zklamat... „Půjčoval sis přece vždycky!“ zvýšila hlas. „Ještě s Gwen, vyprávěl jsi mi to, pamatuju si každé slovo. Než ji zabili, byli jste úplně na dně. Socky! A tvrdil jsi mi taky, že ses poučil a už nikdy si nepůjčíš... To jsi mi říkal už v době, kdy jsme žili z úvěrů? Jsi nezodpovědný jako pěti-letej fakan!“

V očích se mu objevil ublížený výraz. „Prostě jsem ti chtěl dopřávat totéž –“

„Dopřáváš mi akorát dluhy, do hajzlu!“ vykřikla tak podrážděně, až polekala koně. Stájem se rozlehlo jejich podupávání a frkání. Věděla, co měl Lars na jazyku: chtěl jí dopřávat totéž co kdysi strýček Johan. Mokrát mu zasněně vyprávěla, co všechno s Johanem zažila: potápění v Egyptě, lyžování v Alpách, opulentní snídaně v pětihvězdičkových hotelech a večírky v noblesních prostorách, kam se normální smrtelníci nedostanou... Lars jí mohl dopřát jen pouhý zlomek takového života – místo luxusních hotelů dovolenou v tříhvězdičkových apartmánech, místo designérských kousků do domácnosti jen ty nejlepší věci z nábytkových řetězců. Zjevně i tohle pro něj bylo moc drahé. Ale Marit by nic z toho nevyžadovala, kdyby jí přiznal, že jsou na tom špatně. Její období hojnosti skončilo dávno předtím, než Larse poznala. Nikdy si nedělala iluze, že by se dalo vrátit. „Co chceš dělat?“

„Teoreticky bych si mohl půjčit od souseda, ale naskytla se ještě jedna –“

„Od *sousedů*?“

„Jo, od Pietera. Už mě založil několikrát.“ Lars pokrčil rameny. „Mají se Sonjou dost, peníze neřeší. Ale naskytla se ještě jedna možnost, Marit. Právě včas. Vlastně právě proto ti to celý říkám zrovna dneska –“

„Jak si můžeš půjčovat zrovna od de Jongových?“ přerušila ho. „Zrovna od nich, když na mě ta kráva Sonja za každou blbost pošle udání na obecní úřad! Pověším prádlo na zahradu a už čekám stížnost, že ji obtěžuju pachem aviváže. Zbláznil ses, Larsi?“

Marit a Sonja žily několik desítek metrů od sebe a bylo by jistě příhodné, kdyby se spřátelily, jenže místo toho mezi nimi panovala antipatie. Byl to onen intuitivní, logicky nezduvodnitelný, avšak o to prudší odpor, jaký se bez zjevné příčiny zrodí už při prvním setkání, obvykle bývá vzájemný a s každým dalším střetem sílí. Marit žila na ostrově sotva pár týdnů, když omylem zaparkovala auto na Sonjinih záhonku narcisů. Sousedka jí nechala auto odtáhnout. Marit, zvyklá na velkoměstskou anonymitu a možnost se s kýmkoli rozhádat, protože sousedů je přece spousta a často se mění, na oplátku pověsila de Jongovým na kliku ige-litku s exkrementy jejich perské kočky, která začala používat jako záchod mulčovací kůru u kmenů Maritinih keřových růží. Vzápětí jí kvůli tomu přišlo předvolání na obecní úřad. Další stížnost se týkala Maritina zvyku položit večer pytel s odpadky přede dveře a až ráno ho hodit do popelnice. *Sousedka obtěžuje okolí pachem odpadků tlejících na jejím zápraží*, napsala Sonja úřadům. Pak už jaksi nepřipadalo v úvahu pozvat de Jongovy na oběd a utužovat sousedské vztahy. Většinou si Sonja s Marit vystačily jen s tím, že se jedna druhé vyhýbaly. Někdy se ale boj přiosťřil, kupříkladu vzkazem *Pouštění rádia u otevřeného okna po desáté hodině večerní lze posuzovat jako nepřiměřené obtěžování občanů provozováním reprodukováné hudby v době nočního klidu a může být dle toho postihováno*, který Marit nedávno našla ve schránce.

„Jsou nejbliž.“ Lars pokrčil rameny. „A s Gwen jsme si od nich taky tu a tam půjčili. A než Sonja rozjela tu kosmetiku, běžně si půjčovali i oni od nás, když zrovna neměli.“

„Ale já nejsem Gwen!“ vyjekla Marit. Dokázala si představit, jak Pieterovi a Sonje tenhle stav vyhovuje; jak povýšeně se oba cítí, kdykoli ji potkají. Ne že by se s nimi potkávala často, snažila se jim jít z cesty. Kdykoli ze zahrady uviděla, jak se po silnici blíží auto jednoho nebo druhého, rychle zašla do domu. Ale vzhledem k tomu, že si s de Jongovými navzájem viděli z okna do okna, pochopitelně se nemohla setkáním zcela vyhnout. „Jestli potřebujeme víc peněz, okamžitě si sednu k internetu a začnu si hledat práci.“

„Myslel jsem, že rozjíždíš ty kabelky.“

Nebylo to popíchnutí, jen konstatování. Vztek ji okamžitě přešel. „No... vlastně...“

„V jaký je to fázi, Marit?“

Odkáslala si. „Vlastně si nejsem jistá, jestli ty kabelky nejsou pitomost,“ připustila krotce. Musí se uklidnit. Ani ona není dokonalá. Zdaleka ne. Nemají si s Larsem co vyčítat.

Zhluboka se nadechl. „Fajn. Nevadí. Kašli na kabelky... Kdybys mi pořád neskákala do řeči, už dávno bych ti pověděl, že se vyloupila jedna zajímavá možnost. Dneska mi volal Johan a něco mi nabídl. V pravou chvíli.“

Strýček Johan? Bratr její matky kdysi Marit ukázal, jak se žije slavným a bohatým, načež se oženil, dal v televizi výpověď, přestěhoval se do Čech a zmizel Marit ze života. Zpětně jí připadalo, že jí několikaletou exkurzí do světa smetánky možná víc ublížil, než pomohl. A Lars teď chce, aby je strýček vytáhl z dluhů? Představila si tu ostudu a udělalo se jí špatně od žaludku.

Navíc měla své důvody, proč nemohla, vážně nemohla žádat Johana o peníze...

Důvody, o kterých by se Lars nikdy neměl dozvědět.

„Johana vynech, Larsi,“ řekla. „Už jedenáctý rok nepracuje. Televizní reportéři neberou doživotní rentu.“

„Počkej, poslouvej. Jsou dnes s Ingrid na cestě na Schiermonnikoog a –“

„Opovaž se mého strýce žádat o půjčku. Nepřeju si –“

„Necháš už mě sakra domluvit? Johan se chce vrátit do televize. Dostal nabídku na vlastní pořad. Má rozpitvát starý kauzy. Nevyřešený kriminální případy. Už na to kývl. Přestěhuje se zpátky do Holandska.“

„Já o ničem –“

„Všechno ti poví, až přijede. Dozvěděl jsem se to mezi prvními, protože Johan chce první reportáž udělat tady na Schiermonnikoogu.“ Významně se odmlčel, jako by jí mělo být jasné, co to znamená. Když Marit nereagovala, pokračoval: „O Gwen, chápeš? Je to přece nevyřešená vražda. Chce natáčet u nás na farmě. Na dunách, kde se to stalo. Zeptal se mě, jestli bych o tom dokázal mluvit na kameru.“

„A ty do toho půjdeš?“

Sotva znatelně pokrčil rameny.

„Proboha, to nemusíš, Larsi! Nemusíš souhlasit jenom proto, že je Johan můj strýc.“

Sklopil oči. „Když odmítnu, Johan třeba tu reportáž natočí beze mě a zase se rozjedou starý drby. Neznáš zdejší lidi tak dobře jako já, Marit. Ale vezmi si to takhle – sotva ses přistěhovala, udělala sis ze sousedky úhlavní nepřítelkyni... a je to tak dodnes! Tady se neodpouští. Pro spoustu lidí jsem pořád chlápek, co zavraždil svoji ženu.“

„Ten případ odložili.“

„Jo. Právě. Odložili, nevyřešili. Takže se celý roky dál spekuluje o vrahovi. A kdo je první na ráně? Manžel. Když se v tom trochu poštourá televize a já jí pomůžu, všichni uvidí, že se nebojím. Že nemám co skrývat.“

Tohle se mu nepodobalo. Vážně dovolí, aby se mu rýpali v ranách, které se nejspíš nikdy úplně nezahojí? „Nemusíš to dělat, Larsi. Zavolám Johanovi. Řeknu mu, že –“ A vtom jí došlo, proč nejdřív mluvili o dluzích a hrozící exekuci,

a teprve pak o Johanovi a Gwen. „On ti za to *zaplatí*? Strýc ti nabídl prachy, když mu budeš před kamerou vyprávět, jak ti zavraždili ženu? A ty do toho půjdeš? To si snad ze mě děláš srandu, Larsi.“

I v šeru stájí poznala, že se mu do tváří nahrnula krev. Usilovně se snažil ze škvíry mezi prkny na vratech boxu vyštourat uvízlé žíně z koňského ocasu. Nezvedl k Marit oči. „Nedělám si srandu.“

„To je ale přece odporný! Nemůžeme vydělávat na tom, že ti kdysi zabili ženu!“ Strýce vlastně chápala. Johan potřebuje pro svůj návrat velkou kauzu, bombu, potřebuje dokázat, že je pořád ještě ve formě. Tušil, že by se Lars mohl zpěčovat, a tak mu nabídl to, co potřebuje každý: peníze. Strýc vždycky myslel především na vlastní prospěch. I tehdy, když po bouřlivém rozchodu s praštěnou Madelií Spam Visserovou nastěhoval Marit s její matkou do svého luxusního loftu v Amsterdamu a nechal je tři roky ochutnávat nadbytek, jen aby jim po příchodu další osudové ženy zase sbalil kufry, odvezl je zpátky do titěrného předměstského bytu a jako náplast jim nechal jen klíče od prázdninového domku na Schiermonnikoogu. „Nedělej to, Larsi.“

„Johan mi dá za reportáž dost na to, abych doplatil daně a zdravotní pojištění. Pak ještě musím vyřešit ty úvěry. A Johan už oslovil i Svena. Taky je ochotný se na tom podílet. Když do toho půjde i Gwenin táta, proč bych se já měl cukat?“

To Marit překvapilo. Čekala by, že cholerik Sven Kremer se strýcem vyrazí dveře. „Nechápu, proč chcete otevřít starý rány,“ řekla tiše.

„Nenapadlo tě, že když se v tom případě povrtají reportéři, můžou třeba odhalit něco, co policii uniklo?“

To ji tedy opravdu nenapadlo. Zнала pracovní metody svého strýce. „Larsi, copak si nepamatuješ Johanovy pořá-

dy? Dělá bulvár! Jde po povrchu. Jestli něco vyštourá, tak jenom špínu. Když s ním do toho půjdeš, našteješ spoustu lidí.“ Představila si, jak se jim po domě motají kameramani, zvukaři a osvětlovači a přes plot nakukují zvědavci. Nepřála si, aby si celý Schiermonnikoog připomněl, že její partner kdysi za podivných okolností pochoval manželku. Reportáž vyvolá Gwenina ducha; ne že by se ten přízrak někdy stáhl ze scény. Lars bude před kamerami na zavražděnou ženu vzpomínat a v duchu srovnávat. Gwen a Marit. Originál a kopie. Marit má jednu nespornou výhodu: je živá, dýchá, je tady. Jenže když se Lars bude denně přehrabovat starými fotkami a vzpomínkami, ožije i ta druhá... K tomu nesmí dojít, blesklo Marit hlavou. Nesmí se to stát.

Nesnesla představu, že Lars zase prosedí hodiny nad krabicemi s věcmi své zavražděné první ženy, že se opět začne toulat po pláži a vracet se s červenýma očima, že uprostřed příjemného hovoru nad vínem vstane, práskne za sebou dveřmi a objeví se až k ránu... Tohle období už přece mají za sebou! Od téhle atmosféry utíkali na Kapverdy, na Tenerife a do jiných koutů světa, tyhle myšlenky se snažili zahnat vybíráním dalších a dalších hezkých věcí do domácnosti. „Nedělej si iluze, že reportáž ve strýcově stylu očistí tvoje jméno,“ usadila ho. „Pravděpodobně se stane pravej opak.“

Larsovi se konečně podařilo vysvobodit koňské žíně ze škvíry ve dřevě. Namotal si je na ukazováček a pak už mu nezbylo nic jiného než k Marit zvednout oči. Měl v nich zvláštní, odmítavý výraz. „Říkej si, co chceš, já do toho půjdu, Marit. Nepotřebuju tvoje rady. Nepotřebuju, abys mi stála za zadkem a kibicovala a říkala mi, co je pro mě dobrý a co ne. Jsem dospělej chlap. Nespím, lámu si hlavu s dluhama, doufám, že se něco stane – a ono fakt jo, stalo se!“

„Já tedy rozhodně na kameru mluvit nebudu.“

„Ani nemáš o čem, Marit. Gwen jsi přece neznala.“

Založila si ruce na hrudi. „Jezdila jsem na Schiermonnikoog do strýcova domku už v době, kdy ještě žila. Jak můžeš vědět, že jsem ji neznala?“

„Jasně, ale máš o ní snad co říct?“

Neodpověděla. Byl to marný boj. „Já s tím prostě nesouhlasím, Larsi. Nemůžeš to ještě zvážit?“

„Ne! Mysli proboha na ty prachy! Místo abychom se na ně dřeli, budeme moct žít. Zalepíme velkou díru v rozpočtu. Můžeme zase někam vyrazit. Vzáít Eli k teplému moři. Chápeš?“

„Možná bychom raději měli dospět, Larsi.“

„To mi říká ta pravá.“

Nesouhlasila s ním. Ale fajn. Je to jeho minulost, jeho rozhodnutí. „Dělej si, co chceš.“

„Nic jinýho ani nemám v úmyslu,“ odsekl, ale už bez vzdoru v hlase, spíš unaveně. „Nemusím se ti zodpovídat.“ V šeru si ji prohlížel, těkal pohledem po jejích nakrátko ostříhaných vlasech, zavadil pohledem o její náušnice, nos, rty. Pak se zamračil, jako by se v duchu překvapeně ptal: Proboha, s kým to tady mluvím? Kdo je ta žena? Pokusil se o úsměv, s hranou lehkostí ji šťouchl do ramene a prošel okolo ní ven do slunečního světla.

Marit zůstala stát v chodbičce stájí a poslouchala tiché frkání koní a škrtání podkov o betonovou podlahu boxů. Věděla, že i kdyby Lars neodešel, nemělo by smysl dál s ním mluvit. Poznala ten tón hlasu, ten výraz.

Už zase ji v duchu srovnával s Gwen.

* * *

Budoucnost jako černá díra. Ingrid Ruttenová si ji nedokázala představit a vlastně se o to ani nesnažila. Měla z ní strach.

Opírala se o zábradlí na horní palubě trajektu na Schiermonnikoog a dívala se, jak se od boků lodi rozbíhají še-

divé vlny. Do uší jí narážel protivný studený vítr a občas ji do nosu uhodil pach kouře z komínu trajektu. Plochý ostrov v dálce vyčníval z moře jako tenká slupka. Netěšila se na něj.

Trajekt provázelo hejno racků. Plachtily podél lodi a nechávali se dlouze nadnášet proudy vzduchu, aniž pohnuli křídly. Ingrid sáhla do kabelky a naházela jim zbytky svačiny z cesty – navzdory cedulím zakazujícím krmení ptáků z paluby.

Ohlédla se; Johan stál zády k ní u zábradlí na protější straně paluby. Po cestě z Čech se v autě trochu pohádali a ještě chvíli potrvá, než napětí poleví, ale na ostrově ho jistě špatná nálada přejde. Zatímco Ingrid jezdila na Schiermonnikoog jen kvůli němu a nerada, Johan pokaždé pokřál. Nemohla se mu divit. Vracel se domů.

Poznali se na jaře před jedenácti lety u soudu v Amsterodamu – ona česká soudní překladatelka a tlumočnice, on holandský investigativní televizní reportér. Vzal ji na večeři a u druhé lahve vína začal vykládat, jak už tři a půl roku žije se sestrou a její dcerou, „Za celou tu dobu jsem neměl pořádný vztah, no dovedeš si to představit?“, jak pořád jenom pracuje a tu a tam si odskočí k nějaké milence, ale „Najednou si připadám totálně vyhořelý, unavený, prostě jako by mě přejel parní válec,“ a ze všeho nejraději by se vším praštil, prodal byt v Amsterodamu, odstěhoval se s Ingrid do Čech a zakotvil tam někde v rovinách, ty má rád, v bíle natřeném domě s uzavřeným dvorem, modrými okenicemi a muškáty na parapetech.

„Budeme chovat oslíky,“ plánoval a pod stolem k ní tiskl koleno. „Vypustíme je na pastvinu přímo pod okna tvé pracovny a ty budeš sedět u stolu a překládat, a vždycky když si budeš chtít udělat pauzu, vykloníš se ven, zavoláš je, oni přiběhnou a ty je z okna nakrmíš mrkvičkou...“

Ingrid předpokládala, že by jí slíbil cokoli, jen aby ten

večer nemusel jet domů sám. Že by si ji, českou soudní překladatelku (byť na svůj věk nesmírně přitažlivou, tuhle svou přednost znala), vzal přední holandský televizní reportér s tváří Marlona Branda, v podstatě místní celebrita? Že by se s ní přestěhoval do Čech a koupil pro ně dům? Nebyla naivní. Přitakávala mu, ale nebrala vážně ani slovo; chtěla si s ním jen užít pár hezkých týdnů nebo měsíců, těžko říct, jak dlouho může takový vztah vydržet. Bylo jí tehdy devětačtyřicet, byla svobodná, její nemanželská dcera byla provdaná ve Spojených státech a nemínila se už nikdy vrátit. Ingrid si zakládala na své samostatnosti a žila hlavně prací. Zvykla si, že muži na začátku sprádají odvážné plány, načež se soucitným úsměvem prohlásí: „Ale miláčku, to bylo přece jenom takový snění.“ Myslela si, že Johan je jen další žvanil.

Ale zmýlila se v něm. Skutečně do několika měsíců přestal pracovat, prodal svůj luxusní loft v Amsterdamu, vzali se, pořídili si drazze zrenovovaný starý dům u Lužnice a Ingrid měla od stolu výhled na lipovou alej a pastvinu.

Mohli oba pohodlně žít z Johanových úspor, ale ji ani na vteřinu nenapadlo zůstat doma. Jestli se něčeho opravdu bála, tak stárnutí a nesamostatnosti. Nečinnost jí připadala jako synonymum pro nemohoucnost. Potřebovala vědět, že dál dokáže držet tempo s třicetiletými kolegy, potřebovala mluvit s lidmi, řešit problémy, cítit se užitečná. Kdyby se toho všeho vzdala, byla by to vůbec ještě ona? Pokud by ji Johan opustil, co by jí zbylo? A vážil by si jí vůbec ještě? Takhle ji alespoň nikdo nemůže obvinít, že si vzala bohatého cizince jen proto, aby se mu mohla pověsit na krk.

Johan nikdy neprotestoval, že se mu Ingrid stoprocentně nevěnuje. Seděl doma a převáděl svoje staré reportáže do knižní podoby. Nechával ji, ať si v pracovně v klidu překládá nebo jezdí po soudech, ale kdykoli zatoužila po jeho

společnosti, mohla ji mít. Měli bezproblémový vztah, až ji občas napadalo, že tahle idyla nemůže trvat věčně.

Vlastně byla zvyklá i na tyhle pravidelné zářijové dovolené na Schiermonnikoogu, kde Johan vlastnil domek na dunách. Nikdy však nezapomněla podotknout, že čtrnáct dní na ostrově je víc než dost. Pořád tam fičí a Severní moře je tak studené a nevábně šedivé, že by se v něm nevypokoupala ani z recese. Nebavilo ji pozorovat z pláže tuleně ani sledovat dalekohledem ústřičníky, rybáky a další havěť. Dovolenou na ostrově si odjakživa spojovala s popíjením koktejlů na barevném plážovém lehátku, s romantickými útesy a průzračně modrým mořem, jenže na Schiermonnikoogu nebyl jediný útes, jen desítky kilometrů dlouhá písčná pláž, na níž ovšem všudypřítomný studený vítr znepříjemňoval všechno, co normální lidé na dovolené u moře obvykle dělají. Co si na takovém místě počít? Podíváte se k majáku, s větrovkou zapnutou až ke krku se projdete po pláži, zajedete si na kole k rozhledně nad přírodní rezervací, dáte si kafe a jablečný koláč na terase plážového pavilónu, povečeříte ve třech čtyřech restauracích... a pak už se jenom těšíte, až zase vypadnete.

Každoročně Johanovi opakovala, že kvůli práci prostě nemůže – *ne-mů-že* – v Holandsku zůstat déle než dva týdny v kuse, jistě, dělá sice na živnostenský list a může si práci brát s sebou, ale to neznamena, že by se mohla vypařit z Čech, na jak dlouho se jí zachce! Ve skutečnosti se jí na ostrově tvrdnout zkrátka nechtělo. Letos přijeli výjimečně už podruhé – v létě se museli zúčastnit opulentní oslavy třicetin jeho neterě Marit – a Ingrid se po tak krátké době na Schiermonnikoog znovu nechtělo. Ze všeho nejvíc se těšila, až ji trajekt poveze zpátky na pevninu. Nebavilo ji potkávat lidi, které Johan znal líp než ona, a odrážet neustálé nájezdy té jeho příšerné bývalé Madelie Spam Visserové, která se od něj nechává ostudně vydržovat, vytrubuje do

světa naprosto zbytečné informace a udrží pusu zavřenou, jediné když pije, jí nebo spí. Dovolená na Schiermonnikoogu se zkrátka dala vydržet, pokud člověk věděl, že se zase brzy vrátí domů, do svého domu, na svou zahradu, mezi své přátele, do své postele.

Jako by mu pobyt na jednom ostrově nestačil, Johan se často cestou zpátky chtěl ještě na jednu noc zastavit na dalším místě v Holandsku – buď na jednom ze sousedních ostrovů, nebo v jednom z přímořských letovisek na pevnině, třeba v Noordwijku či Zandvoortu. Ingrid chápala, že si její manžel vychutnává pobyt ve své rodné zemi, ale přesto obzvlášť ty jeho závěrečné exkurze absolvovala se skřípěním zubů.

A brzy bude ještě hůř.

Stačilo na to pomyslet a Ingrid měla po náladě. Od chvíle, kdy jí Johan prozradil, co plánuje, ji neustále – dokonce i uprostřed noci v kratičké pauze mezi probuzením a opětovným usnutím – pronásledovala úzkost. Johan se chce odstěhovat zpátky do Holandska. Prodat osly. Dům v Čechách pronajmout a užívat ho jen pár týdnů v létě. „Na stáří bude život v Holandsku pohodlnější než v Čechách,“ tvrdil Johan. „Porovnej třeba jenom potraviny v obchodech nebo kvalitu lékařské péče...“ Hlavou jí běžely všechny ty fráze, které jí v posledních dnech opakoval. Velká příležitost. Comeback. Nabídka, která se neodmítá. Důkaz, že ve své profesi pořád ještě něco znamenám. Že na mě nezapomněli...

Copak právě tohle kdysi Johan nechtěl? Utekl do Čech za klidem a anonymitou, jenže Ingrid tušila, že čím je starší, tím víc mu chybí nejen samotné natáčení reportáží, ale i stres a pocit výjimečnosti, který mu práce dávala. Žil s ní v Čechách už jedenáctý rok. Psal, zahrádkařil, naučil se sbírat houby, ale na jak dlouho to člověku vystačí? Procestovali spolu celé Čechy a kus Evropy, několikrát přestavěli dům,

podívali se do Ameriky. Johan byl šťastný, dokud bylo co objevovat a budovat. Pak ale Ingrid vycítila, že se s ní začíná nudit.

Stáhl se do ústraní příliš mladý, uvědomovala si. A v Čechách si připadá moc obyčejný. Chybějí mu fanoušci; ten pocit vlastní výjimečnosti, když se musí schovávat za tmavými brýlemi, aby po něm v každé restauraci někdo nechtěl autogram. V Holandsku ho díky občasným reprízám jeho pořadů dodnes zastavovali lidé na ulici. Schází mu vzrušení, adrenalin a absence soukromí, věděla Ingrid. Postrádá přesně to, před čím kdysi utekl. Když z televize odešel, bylo mu teprve padesát. Proč si vlastně myslela, že mu po zbytek života bude stačit jen ona a dům na břehu Lužnice?

„Může to být moje poslední šance,“ vyštěkl podrážděně, když se odvážila proti jeho návratu do práce zaprotestovat, a ona pochopila, že mu tu příležitost nemůže vzít. Za nějakých pět šest let už Johanovi nikdo vlastní pořad v televizi nenabídne. Takže fajn, Ingrid se s ním odstěhuje do Amsterdamu, a samozřejmě, bude ho následovat kamkoli, stejně jako předtím on následoval ji. Víkendy budou trávit na Schiermonnikoogu; najednou to na ostrov budou mít dvě hodiny jízdy, ne celý den.

Co na té nehostinné písečné placce bičované větrem budou pořád dělat a jak se Ingrid vyrovná s neustálým obtěžováním ukecané Madelie Spam Visserové, to už je druhá věc.

Opřela se o zábradlí a dívala se, jak rackové plachtí podél trajektu a nechávají se nést proudy vzduchu, aniž musí pohnout křídly. Osíci Princ a Sofie teď postávají ve stínu olší, drcají do sebe nozdrami, otáčejí se za cyklisty a netuší, že je čeká stěhování. Když si je Johan s Ingrid přivezli, zvykali si na nové pastvině několik týdnů. Hlavně aby měli slušné zacházení... Začala rychle mrkat, aby potlačila slzy; ten vítr je hrozně ostrý, prohodí, pokud si Johan všimne, jak jí zčervenaly oči.

Kéž by mu něco zhatilo plány, napadlo ji. Kéž by mu třeba zavolali, že ten pořad nakonec svěřují někomu jinému, mladšímu, slavnějšímu. Okamžitě se za tu myšlenku zastyděla; měla by přece svému muži přát úspěch a chtít, aby byl šťastný, ať už to znamená cokoli.

Ale má přece taky právo na svůj názor, na svoje představy o životě. Johan jí dal vysněnou pracovnu s oslíky pod oknem, jen aby jí to všechno o několik let později zase vzal. Když ho bude následovat do Amsterdamu, bude nešťastná. Nebylo by nakonec nejlepší, kdyby on žil tady a ona zůstala v Čechách? Jenže zůstal by jejich dům bez Johana ještě domovem? Vážně by chtěla všechny ty pečlivě zařízené místnosti obývat sama? Co by tam po večerech dělala? A dal by se vůbec vztah dvou lidí, které dělí devět set kilometrů, ještě nazývat fungujícím manželstvím?

Kéž by se něco stalo, pomyslela si s pohledem upřeným na tenkou tmavou linku v proluce mezi dvěma ostrovy, kde se ocelově šedé moře stýká s kouřově šedou oblohou.

Kéž by se něco stalo.

Kapitola 2

Svena Kremera občas probudil nedostatek kyslíku. Probral se a zjistil, že nedýchá. Otevřel ústa, ale nedařilo se mu hned natáhnout vzduch do plic. Jako kdyby zapomněl, jak se to dělá. Vždycky se posadil a marně lapal po vzduchu. Poléval ho pot. Pak se konečně nadechl. Jak je možné, že ho tělo ve spánku zradí a přestane fungovat, jak má? Jako by se rozhodlo umřít. Skončit to tady. Sven se kvůli tomu někdy bál usnout, ale dnes ne; po obědě se ve svém domku jménem *Lepelaar* pohodlně natáhl, zavřel oči a nechal si klesnout knížku na hrud.

A zase se to stalo.

Když naprázdno otevíral ústa jako ryba na suchu, napadlo ho, že takhle možná jednou umře: ve spánku přestane dýchat a včas se neprobudí. Vlastně by to byla milosrdná smrt. Ještě milosrdnější než ta, která krátce po zavraždění jejich dcery potkala Klaru: lezla po žebříku do kurníku pro vajíčka, předklonila se, aby je vytáhla ze slámy, v tu chvíli se jí zastavilo srdce a už tak zůstala. Sven měl tenkrát sto chutí vylézt na ochoz majáku a skočit šipku dolů, ale kvůli Eli zůstalo jen u představ. Má vnučku. Je jeho povinností zůstat naživu a vyprávět jí, jaká byla její babička a máma.

Pokud ale chce vydržet naživu co nejdéle a dohlížet na Eli, je moudré, aby dál bydlel sám? Revmatoidní artritida mu zkroutila prsty a za vlhkého studeného počasí ho klouby v celém těle bolely tak, že několik dní nevyšel z domu. Sven měl cukrovku, vysoký tlak... choroby se mu v poslední době snad množily dělením. A teď ještě to dýchání; syndrom spánkové apnoe, vysvětlil mu lékař, prostě se vám uzavře hltan a vzduch nemůže proudit do plic. Namáhá

to srdce a zvyšuje pravděpodobnost infarktu, chtělo by to operaci... Sven řečí o svém těle – a zejména o tom, co v něm nefunguje – neposlouchal rád. Celý život si zakládal na své nezávislosti; jako bývalý strážce majáku byl zvyklý, že mu často nikdo nedělá společnost ani nekryje záda. V poslední době si však zdráhavě připouštěl, že by potřeboval, aby se o něj někdo staral.

Lars mu mockát zopakoval, že se Sven kdykoli může přestěhovat k nim na farmu, jenže kde by ho asi tak ubytoval? V přístěnku u stájí? Lars s Marit sice měli velké hospodářské budovy, ale obytných místností málo. Navíc Sven věděl, že to není nezištně míněná nabídka. Kdyby se odsud odstěhoval, Lars by ho dennodenně popichoval, aby *Lepe-laar* prodal, vždyť co jiného s takovou barabiznou, nechal se už párkrát slyšet. A peníze by z něj vymámil. Věčně je potřebuje... nikdy jich nemá dost. Jeho dům i stáje by potřebovaly generální opravu, ale Lars si nechává všechno padat na hlavu a raději utrácí za kožená křesílka, která si Marit vyhlédne v katalogu, nebo dovolenou někde v tramtárii. Sven byl přesvědčený, že kdyby si Gwen kdysi vybrala jiného partnera, byla by dodnes naživu. Ten chlap mu připadal příšerný; stačilo mu jen slyšet jeho hlas a vnitřnosti se mu svíraly. Od začátku tušil, že s Larsem budou jenom problémy.

Dokázal ale mlčet. V den Gweniných osmnáctých narozenin se přece s Klarou dohodli, že dál už o sobě dcera bude rozhodovat sama. Udělali chybu, když s Larsem nevyrazili dveře? Sven se zpočátku uklidňoval tím, že Lars možná není tak špatný chlap, jak se mu zdá. Žádný otec nejspíš není nadšený, když si jeho dcera najde přítele. Nebylo nakonec normální a vlastně i správné, když na Larsovi hledal chyby? Nehledal by je úplně na každém?

Jenže pak Gwen zemřela a Sven si nemohl pomoci: po-dezíral Larse. Jeho dcera měla životní pojistku; sice jen níz-

kou, ale byly to peníze, a ty v domácnosti mladých chronic-
ky scházely. Farma s jízdárnou jim nikdy moc nevydělávala,
a přitom si žili nad poměry. Dovolené, výlety, hezké auto,
loď, koně s kvalitním rodokmenem... Lars z pojistky popla-
til dluhy, jen aby vzápětí s novou partnerkou nasekal další.

A teď Lars chce, aby Sven vykládal o mrtvé dceři do te-
levize. Pro peníze, jak jinak? „Kvůli Gwen,“ prohlásil, když
včera Svenovi volal, aby se ho zeptal, jestli se rozhodl na-
bídku přijmout. „Byla by ráda, že děláme všechno pro to,
aby se vrah našel.“

Jenže Johan Rutten nabídl Svenovi za natáčení slušný
honorář a bylo jasné, že ani Lars neodejde s prázdnou. Sven
si o motivaci bývalého zetě nedělal iluze.

Souhlasila by s tím Gwen? Přála by si, aby táta ukazoval
její staré fotky na kameru a mluvil o jejich posledním se-
stání? Chtěla by se stát skrze televizní reportáž nesmrtel-
nou, anebo o posmrtnou slávu nestojí?

Sven vstal z úzkého lůžka, oblékl si kožešinovou vestu
a postavil na staříčkový sporák konvici s vodou. V domku na
samotě kousek od moře bylo všechno staré a zanedbané, ale
Sven si nepřál nic měnit. Proč vyhazovat, co pořád slouží?
Proč vyhánět z domu vzpomínky, když stačí dotknout se
oblýskaného vypínače nebo vzít do ruky narezlou konvici
a hned si vybaví, jak totéž dělávala jeho žena nebo dcera?

Lars mu mockrát nabízel, že mu pořídí do domácnos-
ti něco nového, ale Sven odmítal. Je mu téměř osmdesát,
s tímhle už vystačí. A až jednou *Lepelaar* zdědí Eli, vylepší
si ho po svém.

Nasypal do hrnku dvě lžičky instantní kávy, zalil ji vrou-
cí vodou a ztěžka dosedl ke stolu pod oknem. Dnes mu
v kloubech loupalo víc než jindy; bude muset pořádně za-
topit.

Urskával kafe a oknem bez záclon se díval na duny a vr-
cholek majáku za nimi. Domek s krásným výhledem neda-

leko pláže od něj už mockrát chtěli koupit developeri, místní podnikatelé, turisté a nejrůznější spekulanti, ale dosud s každým zájemcem nekompromisně vyrazil dveře. Stále ještě se uměl pořádně naštvat, i když od doby, co začal brát léky na cukrovku, už nebyl tak cholerický jako dřív. Škoda že manželka ani Gwen se jeho klidnějších roků nedožily...

Znovu si lokl kávy, otevřel zásuvku ve stole a vytáhl sešit v ohmataných kožených deskách.

Když neměl sílu dělat cokoli namáhavého, což se stávalo čím dál častěji, občas jím listoval a četl si svoje staré zápisky o „případu Gwen“ – dnes už spíš pro rozptýlení, než že by čekal, že objeví nějakou novou spojitost nebo stopu. Zápisky z dob, kdy naivně věřil, že jako detektiv amatér zvládne, co kriminálka nedokázala, a na vlastní pěst odhalí vraha své dcery.

Jenže život není televizní seriál. Sven tenkrát nevypátral vůbec nic. Napadlo ho, že Johan Rutten se na všechno, o čem on kdysi přemýšlel, může podívat z jiného úhlu. Možná to stojí za pokus. Gwen už je stejně všechno jedno.

A Eli? Když ráno vnučce zavolal a zeptal se jí, co si o natáčení reportáže o mámě myslí (od otce kupodivu ještě nevěděla nic), odpověděla s bezstarostnou naivitou patnáctileté: „A to budu jako taky mluvit na kameru? Jako že budu v televizi? To si děláš srandu, dědo!“ A když odpověděl, že ne, z takových věcí by si přece srandu nedělal, vyjekla: „To mi s tátou nemůžete udělat, že byste do toho nešli! Máma by byla šťastná, že jsme všichni slavní. Fakt! Vím to!“

* * *

Zvuk klavíru vrátil Marit do minulosti, do časů bezpečí a hojnosti. Zastavila se vedle otevřeného okna hotelové jídelny a poslouchala. V okně pohlávala záclona a zevnitř se neslo cinkání příborů a hlasy hostů.

Marit předstírala, že něco hledá v kabelce, aby mohla

ještě chvíli lelkovat před čtyřhvězdičkovým hotelem. Zastesklo se jí po světě uvnitř. Po tiché vážné hudbě, úslužných číšnicích a lesknoucím se chromu. Po pocitu, že tohle všechno je tu pro ni. Do nejlepšího hotelu na Schiermonnikoogu ji strýc bral každý rok na oběd nebo večeři (zítra nejspíš půjdou zase), jenže Marit zatoužila vstoupit dovnitř hned. Dát si alespoň kávu a zákusek. Pobýt mezi lidmi, kteří nemají existenční starosti, a chvíli sama sobě předstírat, že mezi ně patří. Larsovo přiznání jí otrásl. Potřebovala se ujistit, že na tom ještě není tak špatně. Že se její svět úplně nehroutlí.

Hotel Prins nebyl zdaleka tak honosný jako hotely, ve kterých kdysi bydlívala se strýcem. Nastavila tvář slunci, zaposlouchala se do klavírní melodie a dovolila si zavzpomínat, jaké to je sedět v jídelně Mariotu na promenádě v Cannes, pod podrážkami mít vysoký měkký koberec, na sobě šaty z kvalitní látky, na zápěstí těžké hodinky a nechávat se oblétovat úslužnými číšníky. S Larsem sice nikdy nešetřili, vážně ne, jenže i to nejlepší, co si mohli dovolit, mělo k opravdovému luxusu daleko. A vida, i ty průměrné pozitivky, které si spolu doprávali – dovolené v apartmánech s kuchyňkou u teplého moře, hezky zařízený dům –, je dovedly ke krachu...

Už dlouho se jí tolik nestýskalo po dostatku – ne po hýření, ale po životě bez úzkosti; po klidu, jaký se v člověku rozhostí jen tehdy, když ví, že má všechno, co potřebuje.

Samotnou ji překvapilo, že takhle uvažuje. Roky, které kdysi prožila se strýcem mezi takzvanými lepšími lidmi, si obvykle připomínala věčně, bez nostalgie. Ano, od šestnácti do devatenácti jezdila po nejdražších hotelech v Evropě; v létě na Riviéru a v zimě do Cortiny d'Ampezzo a Saint Moritzu. Pak se nějaký čas těžko smířovala s faktem, že mezi smetánku zase ztratila přístup a že jsou dny, kdy nemá ani na burger od McDonalds. Udělala v té době pár chyb,

ale pak se zklidnila a přijala realitu. V létě poznala Larse a uvědomila si, že tenhle muž o ni vážně stojí a jí se navíc hodí zmizet z města, co nejdál od pokušení. Zakotvila tedy na Schiermonnikoogu a ostrov si zamilovala, přestože život mezi starousedlíky byl mnohem náročnější, než si předem malovala. Snažila se jim zavděčit alespoň tím, že na jízdařně pořádala laciné kurzy jízdy na ponících pro školáky. Pár známých si tu našla. Nestěžovala si.

Jenže včera se něco změnilo. Když se Lars ve stájích sešypal, něco v ní prasklo. Přestala se sama před sebou přetvářovat? Připustila si, že na Schiermonnikoogu není šťastná a že si není úplně jistá, jestli se rozhodla správně?

Raději se soustředila na zvuk klavíru. Co je to za melodii? Podívala se na hodinky. Bylo po dvanácté. Lars jel na schůzku se strýčkem Johanem a cestou ji vyhodil ve vzdálenější vesničce Seedune, aby rozvěsila letáky s nabídkou vyjížděk na koni; pak už se na sebe nebudou vázat a Marit se domů vrátí autobusem. Času má spoustu. Vytáhla z kabelky peněženku a zkontrolovala její obsah. Neměla u sebe moc, ale na jednu předraženou kávu by to mělo stačit.

Když pokládala nohu na první schod, ohlédla se a na protějším chodníku uviděla Madelii Spam Visserovou. Na poslední chvíli; kdyby si dávné přítelkyně strýčka Johana všimla o pár vteřin později, už by ji Madelie zahlédla vcházet do hotelu a věrna své přezdívkce Spam by informovala každého včetně těch, které vůbec nezajímá, kam chodí Marit Foolenová rozmařile utrácet.

Marit ji neodsuzovala, soudila, že drbnou se člověk prostě narodí a nemůže proti svému založení nic dělat. Vlastně měla Madelii celkem ráda, ta rozevlátá excentrická osůbka byla mezi chladnými, upjatými ostrovany celkem osvěžující výjimkou. Otočila se k hotelu zády a zamávala na ni.

Madelie byla čiperná drobná padesátnice s orlím nosem a pronikavými zelenými očima. Rty se jí neustále mír-